การศึกษาทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

The Study of Financial Literacy of Students in the Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

ปวีณา คำพุกกะ[1] อรุณรัตน์ เศวตธรรม[2] ปดิวรดา ล้อมลาย[3]
สุภัตราภรณ์ สายสมบูรณ์[4] รินทร์ลภัส ชัยหิรัญกิตติ์[5]
Paweena Khampukka[1] Arunrat Sawettham[2] Padivarada Lomlai[3]
Supattraporn Saisomboon[4] and Rinlaphat Chaihirankit[5]

Received : August 15, 2024; **Revised** : November 15, 2024; **Accepted** : November 21, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเน้นย้ำถึงความสำคัญของทักษะทางการเงิน โดยเฉพาะสำหรับนักศึกษาที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต ทักษะทางการเงินซึ่งครอบคลุมความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการตัดสินใจทางการเงิน มีความสำคัญต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลและระดับประเทศ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ 2) เปรียบเทียบวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประชากร คือ นักศึกษาของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 2,723 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 675 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นของทักษะทางการเงินทั้งฉบับเท่ากับ 0.935 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

[1,2,3,4,5] คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี; Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University ; e-mail : paweena.k@ubu.ac.th

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาชายของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีทักษะการเงินในภาพรวม และแยกองค์ประกอบเป็น ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงินดีกว่านักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Components) ให้ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมได้สูงที่สุด 67.335 โดยทักษะทางการเงินสามารถแบ่งได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การก่อหนี้เกินตัว สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 16.308 องค์ประกอบที่ 2 การใช้จ่ายอย่างรอบคอบ สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 15.028 องค์ประกอบที่ 3 การออมและการลงทุน สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 13.124 องค์ประกอบที่ 4 การวางแผนการเงิน สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 11.923 และองค์ประกอบที่ 5 การปรับตัวทางการเงิน สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 10.951

สรุปผลการวิจัย การเปรียบเทียบทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยรวมนักศึกษาชายมีทักษะทางการเงินดีกว่านักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักพบว่าทักษะทางการเงินสามารถแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การก่อหนี้เกินตัว การใช้จ่ายอย่างรอบคอบ การออมและการลงทุน การวางแผนการเงิน และการปรับตัวทางการเงิน ซึ่งอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 67.335

คำสำคัญ (Keywords) : การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ, ทักษะทางการเงิน, นักศึกษา, คณะบริหารศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Abstract

The rapidly changing global economy underscores the importance of financial literacy, especially for students who will become key contributors to national development in the future. Financial literacy, encompassing knowledge, attitudes, and behaviors in financial decision-making, is crucial for both personal and national economic stability. The objectives of this research are: 1) to compare the financial literacy of students in the Faculty of Management Science at Ubon Ratchathani University based on individual characteristics, and 2) to compare methods for exploratory factor analysis of financial literacy among these students. The population consists of 2,723 students from the Faculty of Management Science at Ubon Ratchathani University, with a sample size of 675 students selected using convenient random sampling. The research instrument used is a questionnaire with an overall financial literacy reliability score of 0.935. The data analysis statistics include percentage, mean, standard deviation, and exploratory factor analysis.

The research findings reveal that 1) male students in the Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University, have significantly better overall financial literacy, as well as in specific components such as financial knowledge, financial behavior, and financial attitudes, compared to female students, at the 0.05 significance level. 2) The Principal Components method provides the highest cumulative percentage of variance, at 67.335%. The financial literacy can be divided into five components: Component 1 - Over-indebtedness, which explains 16.308% of the financial literacy; Component 2 - Prudent Spending, which explains 15.028%; Component 3 - Saving and Investment, which explains 13.124%; Component 4 - Financial Planning, which explains 11.923%; and Component 5 - Financial Adaptation, which explains 10.951%.

Summary of the research findings : The comparison of financial literacy skills among students in the Faculty of Management Science at Ubon Ratchathani University shows that, overall, male students have significantly better financial literacy than female students. The principal component analysis reveals that financial literacy can be categorized into five main components: excessive debt, prudent spending, saving and investing, financial planning, and financial adaptability, which together explain 67.335% of the total variance.

Keywords : Exploratory Factor Analysis, Financial Literacy, Students, Faculty of Management Science, Ubon Ratchathani University

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสำคัญของทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเยาวชนนักศึกษาที่กำลังจะกลายเป็นกลุ่มแรงงานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป ตามนิยาม ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการตัดสินใจทางการเงิน (Huston, 2010; Remund, 2010; Lusardi, 2014) รวมถึงการจัดการการเงินส่วนบุคคล การวางแผนงบประมาณ และการลงทุน ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับบุคคลในการตัดสินใจทางการเงินเพื่อให้เกิดมีประสิทธิภาพ เมื่อนักศึกษาเหล่านี้ก้าวเข้าสู่โลกของการทำงาน ทักษะทางการเงินจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจส่วนบุคคล และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระดับประเทศต่อไป

ผลงานวิจัยหลายผลงาน ชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่น่ากังวลใจอย่างยิ่งเกี่ยวกับการขาดทักษะทางการเงินในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น การวิเคราะห์ระดับความรู้ทางการเงินของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ พบว่าความรู้ทางการเงินมีผลต่อการตัดสินใจทางการเงินของนักศึกษา โดยนักศึกษาที่ขาดความรู้ทางการเงินมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาทางการเงินในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จทางเศรษฐกิจของประเทศ (Mändmaa, S., 2020) การขาดความรู้ทางการเงินในกลุ่มนักเรียนมัธยมในประเทศกำลังพัฒนาส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเงินที่ไม่ดี ซึ่งส่งผลเสียต่ออนาคตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศเอธิโอเปีย (Elifneh, Y. (2021) การวิเคราะห์ผลกระทบความรู้ทางการเงินต่อการใช้บริการเงินกู้ยืมในนักศึกษา พบว่าการขาดความรู้ทางการเงินมีผลกระทบเชิงลบต่อการเพิ่มขึ้นของหนี้สินและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศคาซัคสถาน (Mukan, Malik, & Mukametkaliyeva, 2023)

การขาดความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการจัดการการเงินของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ จะแสดงออกในรูปแบบของการจัดการงบการเงินที่ไม่ดี มีการสะสมหนี้สินมากเกินไป และการวางแผนทางการเงินที่ไม่เพียงพอสำหรับอนาคต เมื่อมีการจัดการการเงินที่ไม่เหมาะสมแล้ว จะนำไปสู่ปัญหาส่วนบุคคลและสังคมต่อไปได้ เช่น ความเครียดทางการเงินเพิ่มสูงขึ้น อัตราการออมที่ลดต่ำลง และการเผชิญวิกฤติทางการเงินที่บ่อยครั้งขึ้น ซึ่งผลกระทบของปัญหาต่างๆนี้ ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในระดับบุคคล เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน พฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษาจะมีผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ กลุ่มแรงงานที่ขาดความรู้ทางการเงินมีแนวโน้มที่จะไม่สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างยั่งยืน และมีแนวโน้มทำให้รายได้ของคนจนกับคนรวยยิ่งห่างกันมากยิ่งขึ้น การตัดสินใจทางการเงินที่ไม่ดีในระดับบุคคลจะส่งผลต่อความไม่มีเสถียรทางเศรษฐกิจในวงกว้าง ลดการลงทุนในภาคส่วนที่สำคัญ และเพิ่มภาระทางสังคมในระดับประเทศ นอกจากนี้ การขาดทักษะทางการเงินยังเป็นส่วนหนึ่งของการขัดขวางความสามารถส่วนบุคคลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ขยายความเจริญได้อย่างเต็มที่ (López-Agudo, L., & Marcenaro-Gutierrez, Ó., 2023) สรุปประเด็นปัญหาวิจัย คือ การขาดทักษะทางการเงินในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ไม่ดี ทำให้มีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจส่วนบุคคลและระดับประเทศในอนาคตได้ อีกทั้งการจัดการทางการเงินที่ไม่เหมาะสมของนักศึกษาส่งผลต่อปัญหาส่วนบุคคลและสังคม เช่น การสะสมหนี้สินมากเกินไป ความเครียดทางการเงินเพิ่มขึ้น และลดการออม เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทักษะทางการเงินของนักศึกษา เพื่อค้นหาว่าทักษะทางการเงินที่มี 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ ทัศนคติและพฤติการทางการเงิน ส่วนใดสำคัญมากกว่ากันหรือมีความสำคัญเท่าๆ กัน เพื่อจะได้นำไปสู่การบูรณาการการศึกษาของ

ทักษะทางการเงินเข้าสู่รายวิชาทักษะการเงินในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นหรือเพื่อการเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตรการเงินและการลงทุนของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2566 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2566-กุมภาพันธ์ 2567 ของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 2,723 คน ด้วยจำนวนประชากร 2,723 คน และความคลาดเคลื่อน± 3.5% จากสูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั่วไป แทนค่าจากสูตร Yamane (ปวีณา คำพุกกะ, 2566) จะได้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2} = \frac{2,723}{1+(2,723)(0.035)^2} = 629 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2566 ของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวนอย่างน้อย 629 คน ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จริง 675 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Random Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในภาพรวมต่าง ๆ ของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยปรับปรุงข้อคำถามมาจากงานวิจัยของพิจิตรา ทองสา และคณะ (2567) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ โดยมีลักษณะตั้งข้อคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบตามตัวเลือกที่กำหนดให้ ได้แก่ เพศ อายุ สาขา ชั้นปีที่ และค่าใช้จ่ายต่อเดือน ส่วนที่ 2 ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ 1) ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) จำนวน 7 ข้อ 2) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) จำนวน 18 ข้อ และ 3) ทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitude) จำนวน 7 ข้อ รวมทั้งหมด 32

ข้อ โดยมีลักษณะการตั้งข้อคำถามเป็นการเลือกคำตอบแบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

ช่วงระดับความคิดเห็น = (Max-Min)/จำนวนช่วงระดับ = (5-1)/5 = 4/5 = 0.8

ดังนั้นเกณฑ์การแปลผลจึงแบ่งได้เป็น 5 ช่วง ดังนี้ค่าประเมินผลช่วง 1.00-1.80 คือ ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด, ช่วง 1.81-2.60 คือ ระดับความเห็นด้วยน้อย, ช่วง 2.61-3.40 คือ ระดับความเห็นด้วยปานกลาง, ช่วง 3.41-4.20 คือ ระดับความเห็นด้วยมาก และช่วง 4.21-5.00 คือ ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) ของทักษะทางการเงินทั้งฉบับ ได้เท่ากับ 0.908 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นมีค่ามากกว่า 0.9 ถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก (ปวีณา คำพุกกะ, 2557) ต่อจากนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 675 คน ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นของทักษะทางการเงินทั้งฉบับ เท่ากับ 0.935 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.9 ถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับสูงมากเช่นกัน

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติศาสตร์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และสถิติศาสตร์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ซึ่งวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สามารถทำได้ 5 ขั้นตอน (ศศิวิมล ว่องวิไล และคณะ, 2558; สุภมาส อังศุโชติ และคณะ, 2552; ยุทธ ไกยวรรณ์, 2556) ดังนี้

1) ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลที่นำมาใช้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้สถิติ Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

KMO	ความเหมาะสม
ค่า KMO 0.80 ขึ้นไป	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบมากที่สุด
ค่า KMO 0.70 – 0.79	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบมาก
ค่า KMO 0.60 – 0.69	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบปานกลาง
ค่า KMO 0.50 – 0.59	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบน้อย
ค่า KMO น้อยกว่า 0.50	ไม่เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ

2) ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยใช้สถิติ Bartlett's test of Sphericity โดยมีสมมติฐาน ดังนี้ H_0 : ตัวแปรต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน

การวิเคราะห์ Bartlett's test of Sphericity ถ้าค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 หรือ มีนัยสำคัญทางสถิติ จะหมายถึงการปฏิเสธ H_0 หรือการยอมรับ H_1 นั้นคือ ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้

3) ตรวจสอบโดยพิจารณาค่าความแปรปรวนตัวแปรแต่ละตัวโดยพิจารณาค่าความร่วมกันของตัวแปร (Communality) ซึ่งไม่ควรต่ำกว่า 0.50 และหากมีค่าต่ำกว่า 0.50 ควรตัดตัวแปรนั้นออกจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ

4) สกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบร่วม (Common Factor Analysis : CFA) ผู้วิจัยเลือกใช้ 5 เทคนิคย่อย ได้แก่ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Components) (2) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares) (3) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดวางนัยทั่วไป (Generalized Least Squares) (4) การประมาณค่าด้วยวิธีไลค์ลิฮู้ดสูงสุด (Maximum Likelihood) (5) วิธีแกนหลัก (Principal Axis Factoring) ต่อจากนั้นหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวริแมกซ์ (Varimax Method)

5) พิจารณาองค์ประกอบ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดจำนวนองค์ประกอบ ดังนี้ (1) องค์ประกอบแต่ละตัวต้องมีตัวแปรสังเกตได้ตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป (2) Eigen Value ต้องมีค่ามากกว่า 1 (3) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมมากกว่า 60% และ (4) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ต้องมากกว่า 0.3

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 675 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 74.52 โดยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 20 ปี สาขาการศึกษา 3 อันดับสูงสูด เป็นนักศึกษาสาขาการจัดการธุรกิจ ร้อยละ 32.74 การตลาด ร้อยละ 32 และการบัญชี ร้อยละ 24.89 โดยสูงสุดเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 60.30 รองลงมาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 20.89 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 11.85 และนักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 59.70 รองลงมาไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 23.56 และค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท ร้อยละ 12.59 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (รวม 675 คน)	ร้อยละ (%)
เพศ ชาย	143	21.18
หญิง	503	74.52
LGBT (เพศทางเลือก)	29	4.30
อายุ	MEAN = 19.84 ปี	S.D. = 1.20 ปี
สาขา การจัดการธุรกิจ	221	32.74
การตลาด	216	32.00
การเงินการและการลงทุน	46	6.81
การโรงแรม	7	1.04
การบัญชี	168	24.89
โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	17	2.52
ชั้นปีที่ 1	407	60.30
2	80	11.85
3	141	20.89
4	44	6.52
5 ขึ้นไป	3	0.44
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	159	23.56
5,001 – 10,000 บาท	403	59.70
10,001 - 15,000 บาท	85	12.59
15,001 - 20,000 บาท	23	3.41
20,001 บาทขึ้นไป	5	0.74
รวม	**675**	**100.00**

ที่มา : (ปวีณา คำพุกกะ และคณะ, 2567)

ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy)

การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับทักษะทางการเงินซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ทางการเงิน จำนวน 7 ข้อ 2) พฤติกรรมทางการเงิน จำนวน 18 ข้อ และ 3) ทัศนคติทางการเงิน จำนวน 7 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ พบว่า ทักษะทางการเงินในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.440 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.604 ความคิดเห็นของทักษะทางการเงินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ (1) ความรู้ทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.724 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.698 ความคิดเห็นของความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีเป้าหมายทางการเงินในอนาคต มีการวางแผนทางการเงินอยู่เสมอ และมีการควบคุมค่าใช้จ่ายต่อเดือน องค์ประกอบที่ (2) พฤติกรรมทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.193 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.185 ความคิดเห็นของพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คำนึงถึงคุณภาพก่อนซื้อสินค้า คำนึงถึงราคาก่อนซื้อสินค้า และพยายามลดค่าใช้จ่าย และสุดท้ายองค์ประกอบที่ (3) ทัศนคติทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.929 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.654 ความคิดเห็นของทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เชื่อว่าการบริหารจัดการการเงินเป็นสิ่งสำคัญ ใช้หลักเหตุผลในการใช้จ่ายอยู่เสมอ และสามารถใช้องค์ความรู้ทางการเงินในชีวิตจริงได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge)	**MEAN**	**S.D.**	**ระดับ**
K1. ท่านมีการสร้างความสมดุลทางการเงิน	3.646	0.830	มาก
K2. ท่านมีเป้าหมายทางการเงินในอนาคต	4.179	0.785	มาก
K3. ท่านมีการควบคุมค่าใช้จ่ายต่อเดือน	3.806	0.937	มาก
K4. ท่านมีการจัดสัดส่วนเงินออมออกจากรายได้	3.622	1.048	มาก
K5. ท่านมีการวางแผนทางการเงินอยู่เสมอ	3.830	0.916	มาก
K6. ท่านมีการลงทุนเพื่อต่อยอดเงินออม	3.267	1.158	ปานกลาง
K7. ท่านมีความกังวลทางด้านหนี้สิน	3.719	1.123	มาก
รวม	**3.724**	**0.698**	**มาก**
พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior)	**MEAN**	**S.D.**	**ระดับ**
B1. ท่านมีการกำหนดค่าใช้จ่ายในแต่ละวันหรือแต่ละเดือน	3.892	.898	มาก
B2. ท่านพยายามลดค่าใช้จ่าย	4.252	.807	มาก
B3. ท่านเลือกซื้อสินค้าตามลำดับความจำเป็น	4.080	.875	มาก
B4. ท่านคำนึงถึงจำนวนรายได้ก่อนซื้อสินค้า	4.064	.894	มาก
B5. ท่านคำนึงถึงราคาก่อนซื้อสินค้า	4.280	.810	มาก
B6. ท่านคำนึงถึงคุณภาพก่อนซื้อสินค้า	4.281	.773	มาก
B7. ท่านซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อและผ่อนที่หลัง	2.452	1.397	น้อย
B8. ท่านก่อหนี้ใหม่ทั้งที่หนี้เก่ายังชำระไม่หมด	2.081	1.352	น้อย
B9. ท่านกู้ยืมเงินเมื่อรายได้ไม่เพียงพอ	2.176	1.361	น้อย
B10. ท่านกู้ยืมเงินเพื่อนำไปใช้ในการชำระหนี้เก่า	1.924	1.297	น้อย
B11. ท่านกู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้หลายราย	1.803	1.252	น้อยที่สุด
B12. ท่านกู้ยืมเงินหลายครั้งต่อเดือน	1.818	1.254	น้อย
B13. ท่านออมหรือลงทุนทุกเดือน	3.081	1.242	ปานกลาง
B14. ท่านแบ่งเงินเพื่อการออมหรือลงทุนก่อนนำไปใช้จ่าย	3.281	1.183	ปานกลาง
B15. ท่านเลือกการออมหรือลงทุนตามระดับความมั่นคง	3.375	1.112	ปานกลาง
B16. ท่านเลือกการออมหรือลงทุนตามระดับความเสี่ยง	3.107	1.222	ปานกลาง
B17. ท่านเลือกการออมหรือลงทุนตามอัตราผลตอบแทน	3.364	1.171	ปานกลาง
B18. ท่านมีการกระจายการออมหรือการลงทุน	3.193	1.185	ปานกลาง
รวม	**3.139**	**.697**	**ปานกลาง**

ทัศนคติทางการเงิน (Financial Attitude)	MEAN	S.D.	ระดับ
A1. ท่านใช้หลักเหตุผลในการใช้จ่ายอยู่เสมอ	4.113	0.824	มาก
A2. ท่านเชื่อว่าการบริหารจัดการการเงินเป็นสิ่งสำคัญ	4.436	0.710	มากที่สุด
A3. ท่านศึกษาข่าวและแนวโน้มทางเศรษฐกิจอยู่เสมอ	3.553	0.975	มาก
A4. ท่านสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	3.871	0.826	มาก
A5. ท่านสามารถรับมือต่อการก่อหนี้ของท่านได้	3.717	1.005	มาก
A6. ท่านสามารถใช้องค์ความรู้ทางการเงินในชีวิตจริงได้	4.013	0.820	มาก
A7. ท่านสามารถรับมือกับความเสี่ยงทางการเงินได้	3.801	0.900	มาก
รวม	**3.929**	**0.654**	**มาก**
ภาพรวมทักษะทางการเงิน (Financial Literacy)	**3.440**	**0.604**	**มาก**

ที่มา : (ปวีณา คำพุกกะ และคณะ, 2567)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางการเงินของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สาขา ชั้นปี และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศเท่านั้นที่มีความแตกต่างของทักษะทางการเงิน และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มย่อยของตัวแปรเพศ พบว่า กลุ่ม LGBT (เพศทางเลือก) มีจำนวนเพียงร้อยละ 4.3 ซึ่งน้อยกว่ากลุ่มเพศหญิงประมาณ 17 เท่า และน้อยกว่าเพศชายประมาณ 5 เท่า ซึ่งตามสมมติฐานของการทดสอบ t-Test โดยทั่วไปจะมีสมมติฐานว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มควรเท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกัน (Homogeneity of Variance) ซึ่งหากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีขนาดน้อยกว่ากันมาก ๆ อาจทำให้ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานเบื้องต้น ซึ่งจะทำให้ผลการวิเคราะห์มีความลำเอียง ค่าสถิติ t ที่ได้จะไม่สามารถสะท้อนความแตกต่างที่แท้จริงระหว่างกลุ่มตัวอย่างได้อย่างแม่นยำ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบทักษะทางการเงินระหว่างเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น เพราะจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันไม่มาก

จากกลุ่มตัวอย่างเพศชายจำนวน 143 คน และเพศหญิงจำนวน 503 คน ค่าเฉลี่ยทักษะทางการเงินในภาพรวมของเพศชายและเพศหญิงเท่ากับ 3.618 และ 3.399 ตามลำดับ ค่าสถิติที (t-Test) = 3.843 ค่า Sig. = 0.000 และ ค่า Sig./2 = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีทักษะทางการเงินในภาพรวมแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชายมีทักษะทางการเงินในภาพรวมสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เมื่อพิจารณาทักษะทางการเงิน แยกตามองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ (1) ความรู้ทางการเงินของเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.822 และ 3.709 ตามลำดับ ค่าสถิติที (t-Test) = 1.710 ค่า Sig. = 0.088 และ ค่า Sig./2 = 0.044 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีความรู้

ทางการเงินเฉลี่ยแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชายมีความรู้ทางการเงินเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 องค์ประกอบที่ (2) พฤติกรรมทางการเงินของเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.361 และ 3.086 ตามลำดับ ค่าสถิติที (t-Test) = 4.200 ค่า Sig. = .000 และ ค่า Sig./2 = .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมทางการเงินเฉลี่ยแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชายมีพฤติกรรมทางการเงินเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และองค์ประกอบที่ (3) ทัศนคติทางการเงินของเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.073และ 3.894 ตามลำดับ ค่าสถิติที (t-Test) = 2.894 ค่า Sig. = 0.004 และ ค่า Sig./2 = 0.002 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่า เพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติทางการเงินแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศชายมีทัศนคติทางการเงินสูงกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำแนกตามเพศ

ลักษณะส่วนบุคคล		n	Mean	S.D.	t-Test	d.f.	Sig./2
ภาพรวมทักษะทางการเงิน	ชาย	143	3.618	.602	3.843	644	.000*
	หญิง	503	3.399	.601			
ความรู้ทางการเงิน	ชาย	143	3.822	.690	1.710	644	.044*
	หญิง	503	3.709	.702			
พฤติกรรมทางการเงิน	ชาย	143	3.361	.724	4.200	644	.000*
	หญิง	503	3.086	.683			
ทัศนคติทางการเงิน	ชาย	143	4.073	.602	2.894	644	.002*
	หญิง	503	3.894	.664			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ที่มา : (ปวีณา คำพุกกะ และคณะ, 2567)

การวิเคราะห์ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลที่นำมาใช้ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้สถิติ Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (KMO) พบว่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ 0.94 > 0.80 หมายความว่า มีเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบมากที่สุด และ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 16308.556 และ Sig. เท่ากับ 0.000 < 0.05 แสดงว่ามีนัยสำคัญ หมายความว่า ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันและสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ KMO และ Bartlett's test

ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร	ค่าสถิติ
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.940
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	16308.556
d.f.	496
Sig.	0.000

ที่มา : (ปวีณา คำพุกกะ และคณะ, 2567)

ต่อจากนั้นทำการสกัดองค์ประกอบด้วย 5 เทคนิคย่อย ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก วิธีกำลังสองน้อยที่สุดวางนัยทั่วไป การประมาณค่าด้วยวิธีไลค์ลิฮู้ดสูงสุด และวิธีแกนหลัก ซึ่งพบว่า ทั้ง 5 เทคนิคสกัดองค์ประกอบได้เท่ากันทั้งหมด คือ 5 องค์ประกอบ เมื่อหมุนแกนแล้วได้ค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 2.959 - 5.219 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมอยู่ระหว่าง 61.528 - 67.335 ซึ่งมีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมมากกว่า 60% ทั้ง 5 วิธี เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 5 วิธีแล้ว พบว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Components) ให้ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมได้สูงที่สุด 67.335 ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงเลือกเทคนิคย่อยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักในการอธิบายการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ของทักษะทางการเงิน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของการสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) ด้วย 5 เทคนิคย่อย

1) การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Components)	Rotation Sums of Squared Loadings		
องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	5.219	16.308	16.308
2	4.809	15.028	31.336
3	4.200	13.124	44.460
4	3.815	11.923	56.383
5	3.504	10.951	67.335

2) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares)	Rotation Sums of Squared Loadings		
องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	5.054	15.794	15.794
2	4.514	14.107	29.900
3	4.098	12.807	42.708
4	3.133	9.791	52.498
5	2.975	9.296	61.794
3) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดวางนัยทั่วไป (Generalized Least Squares)	Rotation Sums of Squared Loadings		
องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	4.993	15.604	15.604
2	4.600	14.374	29.979
3	4.051	12.660	42.639
4	3.266	10.207	52.846
5	3.080	9.626	62.472
4) การประมาณค่าด้วยวิธีไลค์ลิฮู้ดสูงสุด (Maximum Likelihood)	Rotation Sums of Squared Loadings		
องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	4.984	15.576	15.576
2	4.478	13.994	29.570
3	4.148	12.964	42.533
4	3.119	9.748	52.281
5	2.959	9.246	61.528
5) วิธีแกนหลัก (Principal Axis Factoring)	Rotation Sums of Squared Loadings		
องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	5.054	15.794	15.794
2	4.514	14.107	29.901
3	4.098	12.807	42.707
4	3.133	9.791	52.498
5	2.974	9.295	61.793

ที่มา : (ปวีณา คำพุกกะ และคณะ, 2567)

ค่าไอเกน (Eigen Value) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 1 และเมื่อพิจารณาคัดเลือกตัวแปรจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยใช้น้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ได้ 5 องค์ประกอบ สามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 67.335 ของความแปแปรวนทั้งหมด โดยมีตัวแปรภายหลังการหมุนแกนแบบออโธกอนอล โดยวิธีแวริแมกซ์ โดยเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ว่าตัวแปรแต่ละตัวควรอยู่ในองค์ประกอบใด ใช้เกณฑ์พิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามเกณฑ์ คือ เลือกตัวแปรที่มีน้ำหนัก องค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 0.60 (โดยไม่พิจารณาว่าเป็นจำนวนบวกหรือจำนวนลบ) เลือกรายแถวและรายคอลัมน์ แล้วจึงพิจารณาเป็นองค์ประกอบ จะเลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดในองค์ประกอบนั้น ถ้าตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันหลายค่ามากกว่า 1 องค์ประกอบ พิจารณาค่าองค์ประกอบสูงที่สุดกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ตั้งแต่ 0.1 ขึ้นไป แต่ถ้าความแตกต่างองค์ประกอบไม่ถึง 0.1 จะถือว่าเป็นตัวแปรซับซ้อนไม่พิจารณาว่าเป็นตัวแปรในองค์ประกอบใดเลย ผลการวิเคราะห์ได้ตัวแปรที่อยู่ใน 5 องค์ประกอบ จำนวนรวม 25 ข้อ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ของทักษะทางการเงินด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Components)

Rotated Component Matrix							
ข้อที่	Variables	1	2	3	4	5	Communalities
K1	มีการสร้างความสมดุลทางการเงิน				.688		.629
K3	มีการควบคุมค่าใช้จ่ายต่อเดือน				.754		.698
K4	มีการจัดสัดส่วนเงินออมออกจากรายได้				.766		.745
K5	มีการวางแผนทางการเงินอยู่เสมอ				.723		.706
B2	พยายามลดค่าใช้จ่าย			.725			.592
B3	เลือกซื้อสินค้าตามลำดับความจำเป็น			.741			.621
B4	คำนึงถึงจำนวนรายได้ก่อนซื้อสินค้า			.725			.641
B5	คำนึงถึงราคาก่อนซื้อสินค้า			.814			.702
B6	คำนึงถึงคุณภาพก่อนซื้อสินค้า			.713			.575
B7	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อและผ่อนที่หลัง	.759					.614
B8	ก่อหนี้ใหม่ทั้งที่หนี้เก่ายังชำระไม่หมด	.893					.842
B9	กู้ยืมเงินเมื่อรายได้ไม่เพียงพอ	.866					.779
B10	กู้ยืมเงินเพื่อนำไปใช้ในการชำระหนี้เก่า	.911					.881
B11	กู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้หลายราย	.920					.898
B12	กู้ยืมเงินหลายครั้งต่อเดือน	.913					.886
B13	ออมหรือลงทุนทุกเดือน		.752				.703
B14	แบ่งเงินเพื่อการออมหรือลงทุนก่อนนำไปใช้จ่าย		.758				.726
B15	เลือกการออมหรือลงทุนตามระดับความมั่นคง		.812				.786

Rotated Component Matrix							
ข้อที่	Variables	1	2	3	4	5	Communalities
B16	เลือกการออมหรือลงทุนตามระดับความเสี่ยง		.781				.739
B17	เลือกการออมหรือลงทุนตามอัตราผลตอบแทน		.789				.739
B18	มีการกระจายการออมหรือการลงทุน		.801				.797
A4	สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม					.729	.705
A5	สามารถรับมือต่อการก่อหนี้ของท่านได้					.709	.597
A6	สามารถใช้องค์ความรู้ทางการเงินในชีวิตจริงได้					.696	.683
A7	สามารถรับมือกับความเสี่ยงทางการเงินได้					.735	.715
ค่าไอเกน (Eigen Value)		5.219	4.809	4.200	3.815	3.504	
% ความแปรปรวน		16.308	15.028	13.124	11.923	10.951	
% ความแปรปรวนสะสม		16.308	31.336	44.460	56.383	67.335	

หมายเหตุ : Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

ที่มา : (ปวีณา คำพุกกะ และคณะ, 2567)

จากข้อคำถามของทักษะทางการเงินที่มี 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สามารถแยกได้ 5 องค์ประกอบ และปรับลดข้อคำถามลงได้เหลือ 25 ข้อ โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ เป็นดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ คือ B7-B12 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.759 – 0.920 มีค่าไอเกนเท่ากับ 5.219 ซึ่งเป็นทักษะทางการเงินที่ประกอบด้วยข้อคำถามได้แก่ ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อและผ่อนที่หลัง ก่อหนี้ใหม่ทั้งที่หนี้เก่ายังชำระไม่หมด กู้ยืมเงินเมื่อรายได้ไม่เพียงพอ กู้ยืมเงินเพื่อนำไปใช้ในการชำระหนี้เก่า กู้ยืมเงินจากเจ้าหนี้หลายราย และกู้ยืมเงินหลายครั้งต่อเดือน ผู้วิจัยพิจารณาข้อคำถามแล้วจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **“การก่อหนี้เกินตัว”**

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ คือ B13-B18 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.752 – 0.812 มีค่าไอเกนเท่ากับ 4.809 ซึ่งเป็นทักษะทางการเงินที่ประกอบด้วยข้อคำถามได้แก่ พยายามลดค่าใช้จ่าย เลือกซื้อสินค้าตามลำดับความจำเป็น คำนึงถึงจำนวนรายได้ก่อนซื้อสินค้า คำนึงถึงราคาก่อนซื้อสินค้า และคำนึงถึงคุณภาพก่อนซื้อสินค้า ผู้วิจัยพิจารณาข้อคำถามแล้วจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **“การใช้จ่ายอย่างรอบคอบ”**

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ข้อ คือ B2-B6 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.713 – 0.814 มีค่าไอเกนเท่ากับ 4.200 ซึ่งเป็นทักษะทางการเงินที่ประกอบด้วยข้อคำถามได้แก่ ออมหรือลงทุนทุกเดือน แบ่งเงินเพื่อการออมหรือลงทุนก่อนนำไปใช้จ่าย เลือกการออมหรือลงทุน

ตามระดับความมั่นคง เลือกการออมหรือลงทุนตามระดับความเสี่ยง เลือกการออมหรือลงทุนตามอัตราผลตอบแทน และมีการกระจายการออมหรือการลงทุน ผู้วิจัยพิจารณาข้อคำถามแล้วจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **“การออมและการลงทุน”**

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ คือ K1, K3-K5 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.688 – 0.766 มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.815 ซึ่งเป็นทักษะทางการเงินที่ประกอบด้วยข้อคำถามได้แก่ มีการสร้างความสมดุลทางการเงิน มีการควบคุมค่าใช้จ่ายต่อเดือน มีการจัดสัดส่วนเงินออมออกจากรายได้ และมีการวางแผนทางการเงินอยู่เสมอ ผู้วิจัยพิจารณาข้อคำถามแล้วจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **“การวางแผนการเงิน”**

องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ คือ A4-A7 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.696 – 0.735 มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.504 ซึ่งเป็นทักษะทางการเงินที่ประกอบด้วยข้อคำถามได้แก่ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถรับมือต่อการก่อหนี้ของท่านได้ สามารถใช้องค์ความรู้ทางการเงินในชีวิตจริงได้ และสามารถรับมือกับความเสี่ยงทางการเงินได้ผู้วิจัยพิจารณาข้อคำถามแล้วจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **“การปรับตัวทางการเงิน”**

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

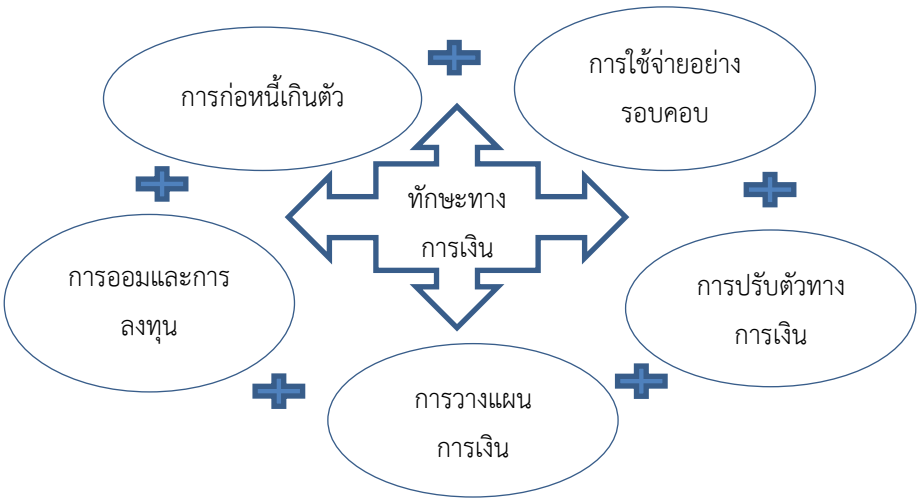
1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มีทักษะการเงินในภาพรวม และแยกองค์ประกอบเป็นด้านความรู้ทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงินดีกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gudjonsson et al. (2022) ที่พบว่าเพศหญิงมีความรู้ทางการเงินต่ำกว่าเพศชาย ซึ่งเป็นข้อค้นพบในประเทศไอซ์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีความเท่าเทียมทางเพศสูงที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง ทำให้ทราบว่าประเทศที่มีสังคมการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศอย่างเข้มแข็ง ยังมีความแตกต่างกันทางเพศในด้านความรู้ทางการเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sahabuddin & Hadianto (2023) เป็นงานวิจัยที่ศึกษาในกลุ่มนักศึกษาของสถาบันระดับอุดมศึกษาที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยพบว่าเพศชายมีความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ดีกว่าเพศหญิง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย Reznik et al. (2023) เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความแตกต่างทางเพศในการพัฒนาความรู้ทางการเงินในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยของประเทศรัสเซีย ที่พบว่านักศึกษาหญิงมีแนวโน้มที่จะมีการจัดการทางการเงินที่รับผิดชอบมากกว่านักศึกษาชาย โดยนักศึกษาหญิงมีความสนใจในการวางแผนงบประมาณส่วนบุคคลมากกว่า และมีความมั่นใจในการกำหนดเป้าหมายชีวิต โดยนักศึกษาชายมีแนวโน้มที่จะไม่สนใจในการจัดการงบประมาณและการกำหนดเป้าหมายชีวิต สรุปได้ว่าความแตกต่างทางเพศมีผลต่อความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของนักศึกษา ดังนั้นขอเสนอแนะ

ให้ผู้สอนในรายวิชาทักษะทางการเงินในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นรายวิชาเลือกเสรีของหลาย ๆ คณะของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และรายวิชาอื่นๆ ที่สามารถสอดแทรกทักษะทางการเงินเข้าไปได้ ควรมีการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งเป็นเยาวชนของชาติให้มีความรู้ด้านการลงทุนเพื่อต่อยอดเงินออม และติดตามข้อมูลข่าวสาร รวมถึงแนวโน้มทางเศรษฐกิจอยู่เสมอ ซึ่งจะสามารถช่วยปิดช่องว่างทักษะทางการเงินระหว่างเพศในอนาคตได้

2. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่าวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Components) ให้ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมได้สูงที่สุด 67.335 โดยทักษะทางการเงินสามารถแบ่งได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การก่อหนี้เกินตัว สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 16.308 องค์ประกอบที่ 2 การใช้จ่ายอย่างรอบคอบ สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 15.028 องค์ประกอบที่ 3 การออมและการลงทุน สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 13.124 องค์ประกอบที่ 4 การวางแผนการเงิน สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 11.923 และองค์ประกอบที่ 5 การปรับตัวทางการเงิน สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 10.951 จากข้อคำถาม 32 ข้อ ปรับลดลงเหลือ 25 ข้อ โดยทั้ง 25 ข้อนี้ สามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 67.335 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของธนาคารแห่งประเทศไทย (2563) ที่อธิบายทักษะทางการเงินไว้จำนวน 3 องค์ประกอบ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัญญา ศึกสงคราม และอนงค์นุช เทียนทอง (2563) ที่อธิบายทักษะทางการเงินด้วยองค์ประกอบเดียวแบบรวม ๆ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของพิจิตรา ทองสา และคณะ (2567) ที่ค้นพบว่าทักษะทางการเงินของคนไทยวัยทำงานแบ่งได้ 5 องค์ประกอบ ซึ่งข้อคำถามสามารถอธิบายทักษะทางการเงินได้ร้อยละ 58.71 สรุปได้ว่า ทักษะทางการเงิน ควรมี 5 องค์ประกอบ เพราะองค์ประกอบด้านพฤติกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก โดยเฉพาะองค์ประกอบที่ 1-3 เป็นองค์ประกอบที่แยกตัวอย่างชัดเจนจากข้อคำถามเดิมทั้งฉบับที่เริ่มต้นมีจำนวน 32 ข้อ แบ่งเป็นพฤติกรรมทางการเงินที่ตั้งต้นด้วยข้อคำถามจำนวน 18 ข้อ แต่ถูกปรับลดออกเพียง 1 ข้อเท่านั้น คงเหลือ 17 ข้อ โดยจำนวนข้อที่ลดลงเป็นข้อคำถามในส่วนของความรู้และทัศนคติทางการเงินเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การแยกพฤติกรรมทางการเงินที่ชัดเจน ในงานวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ สามารถส่งเสริมหรือสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักศึกษาลงในเนื้อหารายวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น การเงินธุรกิจ การลงทุน การบริหารความเสี่ยง การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล นักศึกษาจะสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการในชีวิตจริง เพราะพฤติกรรมทางการเงินจะทำให้นักศึกษาเข้าใจและมีทักษะทางการเงิน เมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคตต่อไป

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Body of Knowledge)

การวิจัยนี้ช่วยให้เข้าใจว่าทักษะทางการเงินมีความแตกต่างกันตามเพศ และทักษะทางการเงินสามารถแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบ โดยสามารถใช้เป็นแนวทางใหม่ในการส่งเสริมและปรับปรุงการสอนทักษะทางการเงินในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในรายวิชาพื้นฐานที่สามารถปรับให้สอดคล้องเหมาะสมกับนักศึกษาใหม่ยุคดิจิทัล เช่น รายวิชาทักษะทางการเงิน ทักษะการเป็นผู้ประกอบการใหม่ โดยปรับเนื้อหาให้เข้ากับการสร้างทักษะทางการเงิน ที่สามารถแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบ คือ การก่อหนี้เกินตัว การใช้จ่ายอย่างรอบคอบ การออมและการลงทุน การวางแผนการเงิน และการปรับตัวทางการเงิน โดยทักษะทั้ง 5 ด้านนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางใหม่ในการส่งเสริมและปรับปรุงการสอนทักษะทางการเงินในระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษามีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานต่อไปในอนาคต แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ทักษะทางการเงินที่สำคัญ 5 ด้าน ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการค้นพบว่า ทักษะทางการเงินของนักศึกษาชายดีกว่านักศึกษาหญิง อาจารย์ผู้สอนควรสอดแทรกและส่งเสริมเนื้อหาการเรียนการสอนที่สนับสนุนทั้งเพศชายและเพศหญิงให้มีความรู้ด้านการเงินมากขึ้น โดยเฉพาะในรายวิชาทักษะทางการเงินและวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น การเงินธุรกิจ การลงทุน และการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ควรเน้นการพัฒนาทักษะการออมและการลงทุน นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้ติดตามข้อมูลเศรษฐกิจและแนวโน้มการลงทุนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่หลากหลายคณะหรือหลากหลายกลุ่มอาชีพ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างทางเพศได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสม โดยควรศึกษาเพิ่มเติมแยกเฉพาะกลุ่มเพศทางเลือก (LGBT) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบใหม่ๆ ที่อาจสะท้อนถึงความแตกต่างในด้านทักษะทางการเงินของกลุ่มเพศทางเลือกของสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลาย เพราะเมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะกลุ่ม LGBT ได้มากขึ้นแล้ว จะทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ข้อค้นพบที่น่าเชื่อถือมากขึ้นตามไปด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). “รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2563.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : **https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/research-and-publications/2563ThaiFLsurvey.pdf** สืบค้น 9 สิงหาคม 2567.

ปวีณา คำพุกกะ. (2557)**. เอกสารประกอบการสอนวิชา วิจัยธุรกิจ.** อุบลราชธานี : สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

_____. (2566). **เอกสารประกอบการสอนวิชา สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางธุรกิจ.** สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

ปวีณา คำพุกกะ และคณะ. (2567)**. การศึกษาทักษะทางการเงินของนักศึกษา คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.** อุบลราชธานี : คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

พิจิตรา ทองสา, อรุณรัตน์ เศวตธรรม และปวีณา คำพุกกะ. (2567, มกราคม-มิถุนายน). “ความตั้งใจในการใช้บริการสินเชื่อที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ.” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์**. 26(1) : 203 - 220.

ยุทธ ไกยวรรณ์. (2556). **การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรัญญา ศึกสงคราม และอนงค์นุช เทียนทอง. (2563). "อิทธิพลของความรู้และทัศนคติทางการเงินต่อการก่อหนี้ส่วนบุคคลในวัยเริ่มทำงาน:หลักฐานการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ." **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**. 2(5) : 73-87.

ศศิวิมล ว่องวิไล, ธนินทร์ รัตนโอฬาร และกฤษณา คิดดี. (2558, กันยายน – ธันวาคม). “การวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ.” **Veridian E-Journal, Slipakorn University**. 8(3) : 811 - 829.

สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตวรรณา และรัชนีกูล ภิญโญภานุวัฒน์. (2552). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมการศาสตร์ เทคนิคการใช้โปรแกรม Lisrel**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

ELifneh, Y. W. (2021). "Financial literacy among high school teenagers in a developing country context-an empirical study with reference to high school students in Addis Ababa, Ethiopia." **Independent Journal of Management & Production**. 12(5) : 1436-1452.

Gudjonsson, S., Minelgaite, I., Kristinsson, K., & Pálsdóttir, S. (2022). "Financial Literacy and Gender Differences: Women Choose People While Men Choose Things?." **Administrative Sciences**. 12(4) : 179.

Huston, S. J. (2010). "Measuring Financial Literacy." **The Journal of Consumer Affairs.** 44(2) : 296-316.

Lopez-Agudo, L. A., & Marcenaro-Gutierrez, O. D. (2023). "Financial Education in Secondary Education : A Cross-Country Analysis." **CESifo Economic Studies**. 69(1) : 21-60.

Lusardi, A. (2014). "Financial literacy : Do people know the ABCs of finance?." **Public Understanding of Science**. 24(3) : 260-271.

Mändmaa, S. (2020). "Personal financial literacy among university students studying engineering." **International Journal for Innovation Education and Research.** 8(8) : 669-692.

Mukan, M., Malik, G., & Mukametkaliyeva, M. A. (2023). "The impact of financial literacy among Kazakhstani students on volume of micro loans." **Central Asian Economic Review.** (2) : 129-140.

Remund, D. (2010). "Financial literacy explicated : The case for a clearer definition in an increasingly complex economy." **Journal of Consumer Affairs**. 44(2) : 276-295.

Reznik, S.D., Chernikovskaya, M.V., & Sazykina, O.A. (2023). "Gender features of developing financial literacy of Russian university students." **Population**. 26(2), 176-188.

Sahabuddin, Z. A., & Hadianto, B. (2023). "Gender, financial literacy, and financial behavior among students." **Humanities and Social Sciences Letters**. 11(2) : 203-212.